

**BINNENGEKOMEN
TEAM POSTBEHANDELING EN
ARCHIVERING
D.D. 01-10-2024
No. 2024.03325
Portefeuillehouder: Aarts
Team: Wonen en Leefkwaliteit**

Aan het college van burgemeester en wethouders van Maastricht
Postbus 1992
6201 BZ MAASTRICHT

Maastricht, 1 oktober 2024

Betreft: Schriftelijke vragen van de PvdA - De buurtbatterij, iets voor Maastricht?

Geacht college,

De prijs van aardgas is afgelopen jaar flink gestegen én veel wisselvalliger geworden. Directe oorzaak hiervan is de oorlog in Oekraïne en – als gevolg hiervan – het stoppen met de invoer van gas uit Rusland. Daarnaast zijn de Groninger gasvelden nu ook definitief gesloten. Dit leidt tot een versnelling van de warmtetransitie.

Sinds juni 2022 is er sprake van transportschaarste op het elektriciteitsnet, leidend tot netcongestie. De uitbreiding en flexibilisering van het elektriciteitsnet is in gang gezet, maar zal 10-15 jaar duren. Dit gegeven maakt de warmtetransitie moeilijker, omdat het op grote schaal overstappen op warmtepompen gefaseerd zal moeten plaatsvinden. De daadwerkelijke realisatie van warmtenetten blijkt zeer ingewikkeld te zijn. Lokaal is de ontwikkeling van warmtenet Nazareth tot stilstand gekomen, regionaal is de ontwikkeling van Warmtenet Zuid-Limburg een zeer grootschalig en langdurend traject, en landelijk is dezelfde ontwikkeling te zien.

Op het gebied van warmtenetten wordt landelijk de Wet collectieve warmtevoorziening (Wcw) ontwikkeld, waarin de gemeenten een stevigere regierol krijgen in de ontwikkeling van collectieve warmtevoorzieningen. Denk hierbij aan het vaststellen van zogenaamde “warmtekavels” en mogelijke participatie in publieke warmtebedrijven. Inwerkingtreding van deze wet wordt voorzien voor 2025.

De gemeenten krijgen per 1 juli 2025 de aanwijsbevoegdheid om buurten definitief af te sluiten van aardgas. Deze aanwijsbevoegdheid is geregeld in de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) en is nog in afwachting van goedkeuring door de Eerste Kamer (naar verwachting in 3e-4e kwartaal 2024). Bij het toepassen van de aanwijsbevoegdheid dient door de gemeente een zorgvuldig traject te worden gevolgd en heeft de gemeenteraad een rol.

De buurtbatterij

Een (buurt)batterij is bedoeld om stroom die is opgewekt door bijvoorbeeld zonnepanelen lokaal op te slaan. Het kan ook worden gebruikt als noodvoorziening.

Voor- en nadelen:

Minder gasverbruik mogelijk.

Financieel niet interessant zolang de salderingsregeling van toepassing is en het net terug levering aan kan. Vanaf 2023 wordt deze salderingsregeling afgebouwd totdat dit in 2030 niet meer kan.

Wel een oplossing als electra niet terug geleverd mag worden en ter voorkomen van piekbelasting op het elektriciteitsnet wanneer iedereen tegelijk levert of afneemt.

Eigen opgewekt energie kan lokaal worden opgeslagen en weer gebruikt worden zonder het elektriciteitsnet te belasten.

Vragen:

1. Bent u bekend met vorenstaande?
2. Is dit in onderzoek binnen onze gemeente?
3. Zo nee bent u bereid dit te laten onderzoeken?
4. Kunt u/wilt u informatie ophalen bij de hierboven genoemde gemeenten en instanties over hun ervaringen met een buurtbatterij?
5. Kunt u na onderzoek de voor en de tegens duidelijk maken aan de raad?

Met vriendelijke groet,
Anita van Ham en Jean Pellaers

Bijlage: Overzicht gebruikers buurtbatterijen in Nederland.

Bijlage: Overzicht gebruikers buurtbatterijen in Nederland.

Waar in gebruik:

In oktober 2023 kreeg basisschool Brede School Zilverackers in het Brabantse Veldhoven slecht nieuws. Het nieuwe, duurzame gebouw van de school krijgt namelijk voorlopig geen aansluiting op het elektriciteitsnet. Daarom is het gebouw voorzien van een tijdelijke oplossing; naast de 600 zonnepanelen, wordt tijdelijk gebruikt gemaakt van een accu met als back-up een HVO dieselgenerator. De generator dient om pieken in de vraag naar stroom op te vangen.

In 2023 kwam attractiepark Efteling met plannen om ruim €3 miljoen te investeren in twee accu's. De accu's hebben elk het formaat van een zeecontainer en een gezamenlijke capaciteit van 6,8 MWh. Door slimme technologie wordt de opgewekte zonne-energie in de accu's opgeslagen en gebruikt wanneer er veel stroom nodig is.

Begin 2022 is in Wijchen nagedacht over een buurtbatterij. Uiteindelijk is hier niet voor gekozen omdat de techniek nog te experimenteel is. Daarnaast kosten de batterijen veel ruimte en zitten er kosten aan verbonden. De wethouder zegt de mogelijkheid tot subsidie voor thuisbatterijen (per huishouden energie opslaan) interessant te vinden vooralsnog is dit namelijk te duur.

In juni 2021 zijn alle 220 woningen van nieuwbouwproject 'Roots' in Leidsche Rijn aangesloten op de buurtbatterij 'Mega Cube'. Hiermee wordt zoveel mogelijk duurzame energie direct en lokaal verbruikt waarbij er zo min mogelijk energie verloren gaat. Zonnepanelen, laadpalen, liften en warmtepompen werken naadloos samen. De batterij wordt ook gebruikt om elektrische auto's op te laden. Dit resulteert in minder afname van fossiele energie van het net.

In 2021 is in Voorhout het project Energierijk Wonen gelanceerd. In dit project zijn 17 nieuwbouwhuizen aangesloten op een buurtbatterij waardoor de piekbelasting wordt weggenomen van het net. Naast woningen worden ook elektrische deelauto's in de wijk met de batterij opgeladen. Zo worden er drie problemen aangepakt; de nieuwe manier van bouwen, de energietransitie en de nieuwe manier van mobiliteit.

Ook in 2020 is er in Almelo een innovatief concept van een buurtbatterij gestart. Het doel hiervan is om te leren van het gebruik, het benodigde onderhoud en het bewonersgedrag. De Vanadium Flow Redox Accu (VFR) is toegepast als batterij. Deze batterij heeft als voordeel boven een lithium-ion batterij dat de capaciteit en vermogen precies af te stemmen is op de situatie, daarnaast is deze onbrandbaar en goed in te passen in een beperkte ruimte.

In 2018 ontwikkelde de Johan Cruijff ArenA samen met o.a. BAM een groot energieopslagsysteem met de batterijen van 148 gebruikte auto's, met een opslagvermogen van 3 MW en een capaciteit van 2.8 MWh. Het systeem dient ook een back-up bij stroomstoring. De opslag kan ook buiten het stadion worden ingezet. Ervaring niet bekend.

In 2017 werd in Rijsenhout (Haarlemmermeer) de eerste batterij in Nederland geplaatst waar ook 35 huishoudens gebruik van konden maken. Het onderzoek was gericht op de belasting van het elektriciteitsnet. De buurt heeft met de buurtbatterij zo'n 5000kg CO2 uitstoot bespaard en wakte zo'n 16.000 Kwh op.